

WGO WATER 21 NOVEMBER 2022

Op 21 november 2022 staat het jaarlijkse wetgevingsoverleg water op de agenda. De waterschappen hebben een aantal aandachtspunten.

Water en bodem sturend

De invulling van de passage uit het regeerakkoord dat water en bodem sturend worden in de ruimtelijke planvorming krijgt steeds meer vorm. Het is daarbij belangrijk dat er vroeg in het planproces rekening wordt gehouden met het water- en bodemsysteem, om kosten door schade en herstel te voorkomen.

Op veel plaatsen in Nederland zijn de grenzen van het water-bodemsysteem bereikt of overschreden, met als gevolg een slechte waterkwaliteit en kwetsbaarheid voor droogte en wateroverlast, verzilting en bodemdaling; fenomenen die door een veranderend klimaat steeds vaker voorkomen.

Het landgebruik, zowel in landelijk als stedelijk gebied, moet passen bij water en bodem. Dit betekent bijvoorbeeld dat er niet gebouwd wordt op plekken die gevoelig zijn voor overstroming of bodemdaling. Daarnaast moet er voldoende ruimte zijn voor waterberging.

Hoe verhoudt zich het provinciale aanbod (meeste bouwen in 'overstroombaar' Zuid-Holland) tot water en bodem sturend?

Hoe borgt de minister van IenW dat water en bodem sturend zijn in de landelijke kaders voor de

woningbouwopgave en voor het landelijk gebied (NPLG)?

Waterkwaliteit en opkomende stoffen

De waterschappen zijn voorstander van een bronaanpak: wat er niet in komt, hoeft er ook niet uit.

Om meer grip te krijgen op de emissie van gevaarlijke stoffen via indirecte industriële lozingen op de rioolwaterzuiveringen zijn nu concrete acties nodig: het actualiseren van indirecte vergunningen van de omgevingsdiensten voor zeer zorgwekkende stoffen. Er is extra geld voor vrijgemaakt en nu is het zaak om dit ook in concrete actie om te zetten.

In Europa wordt al actie gevoerd om PFAS te verbieden in consumentenproducten maar dat is niet voldoende. De waterschappen pleiten voor een totaalverbod op niet essentiële en essentiële toepassingen. Dat is de enige manier om te voorkomen dat nog meer PFAS in het milieu terecht komt.

De Europese Commissie presenteerde eind oktober een pakket aan voorstellen dat moet leiden tot een betere bescherming van de waterkwaliteit en de volksgezondheid. Het gaat om modernisering van bestaande waterwetgeving in het kader van het 'Zero pollution action plan'. Onderdeel is een verplichte zuivering van medicijnresten voor alle grote rioolwaterzuiveringen. De kosten van deze zuivering worden gefinancierd

via een bijdrage van de producenten van deze stoffen; de farmaceutische industrie, zo staat in het voorstel. De waterschappen juichen deze producentenverantwoordelijkheid toe omdat daarmee de verantwoordelijkheid en kosten voor het voorkómen van milieuschade neergelegd bij de producent van stoffen.

De aanpak van milieuvervuiling door chemische stoffen moet worden aangepakt door strengere EU-toelatingsbeleid en een goede verankering in Nederlandse wetgeving. Een integrale aanpak (water, bodem, lucht) is hierbij essentieel. Helaas moet Nederland nog beginnen met de impuls Chemische Stoffen die op termijn moet bedragen aan het voorkomen van milieuvervuiling van gevaarlijke stoffen.

Heeft de staatssecretaris aandacht voor snelheid in de aanpak van opkomende stoffen?

Waterkwaliteit en het NPLG

Waterkwaliteit is één van de opgaven van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Voor de invulling van waterkwaliteit in de gebiedsgerichte aanpak zijn maatregelen nodig voor het verminderen van emissies naar oppervlaktewater, zoals stikstof, fosfor en gewasbeschermingsmiddelen. Maatregelen die meerdere opgaven dienen hebben uiteraard de voorkeur. Dit neemt echter niet weg dat aanvullend op de stikstofmaatregelen, maatregelen nodig zijn om de doelen voor de waterkwaliteit te halen.

De focus van het NPLG concentreert zich op het reduceren van de stikstofuitstoot, de Natura2000 gebieden en piekbelasters voor stikstof. De problemen met de waterkwaliteit dreigen hierdoor uit beeld te raken, terwijl door te hoge gehalten aan stikstof, fosfaat en gewasbeschermingsmiddelen de normen voor de KRW in waterlichamen over heel Nederland nog steeds niet gehaald worden.

De maatregelen die uitgewerkt moeten worden in het NPLG staan in het addendum van het 7^e Nitraat Actieprogramma (7^e NAP). Zonder concrete en tijdige invulling van dit gat tussen de KRW-doelen en het beleid om deze doelen te bereiken, is een goede waterkwaliteit, herstel van biodiversiteit en ecologische veerkracht uit zicht. Daarnaast loopt Nederland wederom grote

juridische risico's als de KRW-doelen niet worden gehaald.

Binnen het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) wordt gewerkt aan de wateropgaven. Dit gebeurt naast verplichte maatregelen (in wet- en regelgeving, zoals het 7^e NAP). Het NPLG is het derde spoor. Het DAW kan met haar werkwijze (van onderop vanuit de praktijk) bijdragen aan de uitwerking van de gebiedsgerichte aanpak in de regio. Hiervoor is het nodig om verder te gaan met de opgestelde agrarische wateropgave per waterschapsgebied en de BOOT-lijst (bovenwettelijke landbouwkundige maatregelen om de waterkwaliteit, -kwantiteit en bodemkwaliteit te verbeteren).

Hoe zorgt de minister van IenW dat de waterkwaliteitsopgaven binnen de aanpak van het NPLG uitgewerkt worden voor de KRW deadline in 2027?

Waterveiligheid

Sinds 2017 gelden er nieuwe normen voor de dijken. Het streven is dat in 2050 alle primaire keringen (dijken die beschermen tegen overstromingen van grote rivieren en de zee) voldoen aan de nieuwe veiligheidsnormen.

De eerste landelijke beoordelingsronde van primaire keringen met de nieuwe overstromingskansnorm wordt in 2022 afgerond en komen in 2023 naar de Tweede Kamer.

Herziening belastingstelsel waterschappen

In 2009 hebben de waterschappen voor het eerst belastingaanslagen opgelegd die zijn gebaseerd op hun huidige belastingstelsel. Eind 2009 zijn de effecten van de wet besproken in de Tweede Kamer.¹ Daar bleek o.m. dat een deel van de Kamer een wetswijziging wilde, omdat de lastenverlaging van het nieuwe stelsel voor de agrarische sector lager uitviel dan verwacht. Inmiddels zijn nieuwe knelpunten van het stelsel naar boven gekomen.

Het ministerie van IenW werkt aan een wetsvoorstel dat tegemoet komt aan de wens van de Kamer uit 2009 en dat de knelpunten van de waterschappen oplost. Het voorstel bevat wijzigingen

¹ Kamerstukken II 2008/09, 31986, nr. 1, p. 2.

in de watersysteemheffing en de zuiverings- en verontreinigingsheffing.

Het voorstel voor de watersysteemheffing zorgt er o.a. voor dat een gelijkmatige tariefontwikkeling voor alle belastingbetalers mogelijk wordt. Met de voorstellen om de zuiverings- en verontreinigingsheffing aan te passen wordt bereikt dat de waterschappen bij de analyse van afvalwater niet langer met milieu- en mensbelastende stoffen hoeven te werken. Met deze voorstellen worden niet alleen de urgente knelpunten opgelost, maar ook een aantal andere verbeteringen doorgevoerd die de ambities van de waterschappen en hun bijdragen aan de opgaven waar Nederland voor staat ondersteunen. Hierbij gaat het om klimaat, circulaire economie en energie.

De waterschappen zijn tevreden over de inhoud van het wetsvoorstel. Uit de reacties in de recent afgeronde consultatie bleek dat het voorstel op brede steun kan rekenen. De waterschappen hopen op een voortvarend vervolg van het wetgevend traject, zodat zij met ingang van 2025 kunnen werken met het nieuwe stelsel.

MEER INFORMATIE:

Tessa Maas

06 51 38 24 90

tmaas@uvw.nl

